

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku J. D.  
przy uczestnictwie L. D. i K. D.  
o wpis prawa w dziale III księgi wieczystej nr [...],  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 października 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania L. D.  
od postanowienia Sądu Okręgowego w P.  
z dnia 19 kwietnia 2019 r., sygn. akt [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego [...] na rzecz adw. K. S. wynagrodzenie w kwocie 120 (sto dwadzieścia) zł podwyższone o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce postępowania L. D. z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Określone w art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398<sup>4</sup> § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez

powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w P. z dnia 19 kwietnia 2019 r. uczestniczka - L. D. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przy czym obie wskazane przesłanki zostały sformułowane na tle art. 16 ust. 1 w zw. art. 16 ust. 2 w zw. z art. 25 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 2204 - dalej: „u.k.w.h.”). Taka konstrukcja wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie uwzględnia, że obie wskazane w skardze kasacyjnej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania obejmują odmienne sytuacje. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że jeżeli jako okoliczność uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>4</sup> § 2 w zw. art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.) wskazuje się istotne zagadnienie prawne, a więc zagadnienie poważne, wymagające pogłębionej analizy prawnej i wcześniej nierozstrzygane, to skarga taka nie może być jednocześnie z tych samych przyczyn oczywiście uzasadniona, a więc uzasadniona *prima facie*, bez podejmowania jakichkolwiek szczegółowych analiz i dociekań. To samo dotyczy zbiegu przesłanek w postaci oczywistej zasadności skargi oraz potrzeby wykładni przepisów prawa (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2019 r., III CSK 148/19, niepubl. oraz z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 577/17, niepubl.).

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju

jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw.

Przedstawione przez uczestniczkę zagadnienie prawne nie może być uznane za nowe i niewyjaśnione. Analiza dostępnego orzecznictwa Sądu Najwyższego odnoszącego się do wykładni art. 16 ust. 1 u.k.w.h., w którym przyjęto, że do ujawnienia prawa osobistego lub roszczenia w księdze wieczystej konieczny jest przepis rangi ustawowej wyraźnie dopuszczający taką możliwość oraz wyłączający - postulowaną przez niektórych przedstawicieli doktryny prawa - rozszerzającą wykładnię tego przepisu w odniesieniu do „praw wyposażonych w elementy praw rzeczowych” (por. postanowienie z dnia 9 maja 2013 r., II CSK 590/12, niepubl., postanowienie z dnia 19 stycznia 2017 r., II CSK 230/16, OSNC 2017, nr 9, poz.103 oraz postanowienie z dnia 14 marca 2017 r., II CSK 257/16, niepubl.), pozwala na przyjęcie, że wskazane w skardze kasacyjnej zagadnienie zostało już dostatecznie wyjaśnione.

Odnosząc się do powołanej przez skarżącą przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. należy stwierdzić, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego wielokrotnie wyjaśniono, że aby skarga kasacyjna mogła zostać uznana za oczywiście uzasadnioną, nie wystarczy tylko wskazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa, lecz należy także wykazać, że doszło do takiego właśnie naruszenia - oczywistego i widocznego *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej oraz wynikającej już z treści skargi (por. np. postanowienia z dnia 4 lipca 2019 r., V CSK 80/19, niepubl., z dnia 29 marca 2019 r., V CSK 321/18, niepubl., z dnia 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.).

Powyższych wymagań nie spełniła skarżąca. Przedstawione przez nią argumenty, nie wskazują, że zaskarżone orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa albo wydane zostało w wyniku dostrzegalnej w sposób pewny i niewątpliwy bez potrzeby głębszej analizy jurystycznej błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398<sup>13</sup> § 1 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

W przedmiocie przyznania adwokatowi K. S. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w P. wynagrodzenia tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu podwyższonego o kwotę podatku od towarów i usług, na stosowny wniosek, Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 pkt 1 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 i § 11 pkt 5 oraz § 4 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2019 r., poz. 18).